

Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

2. Základní škola Jiráskova 617, Hořovice

Jiráskova 617, 268 01 Hořovice

Identifikátor školy: 600 043 142

Termín konání inspekce: 15. až 17. září 2004

Čj.:	b2-1077/04-5080
Signatura:	ob2cy103

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2. Základní škola Jiráskova 617, Hořovice je úplnou základní školou s kapacitou 400 žáků. V současné době má deset tříd a navštěvuje ji celkem 225 žáků z města i z několika okolních obcí. Část provozu probíhá na odloučeném pracovišti na Víseckém náměstí 318. Součástí školy je školní družina se dvěma odděleními a kapacitou 60 žáků. Škola je příspěvkovou organizací a pracuje v podmínkách právní subjektivity. Jejím zřizovatelem je město Hořovice, se sídlem na adrese Palackého náměstí 1, 268 33 Hořovice. Stravování žáků je zajištěno v blízké jídelně jiného subjektu.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Předmětem inspekce bylo zjištění a zhodnocení personálních a materiálně-technických podmínek pro oblast výchovného poradenství, pro předměty český jazyk, anglický jazyk a matematika v celé škole, pro předmět hudební výchova na druhém stupni školy a dále zhodnocení průběhu a výsledků vzdělávání v uvedených předmětech.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti vyučujících je situace ve sboru celkově na velice dobré úrovni. Také ve sledovaných předmětech vedou výuku převážně kvalifikovaní učitelé s příslušnou aprobačí. Český jazyk na prvním stupni vyučuje šest zkušených a plně kvalifikovaných třídních učitelek. Ve třech třídách druhého stupně je předmět zajištěn dvěma vyučujícími s příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilostí, v jedné třídě pak nekvalifikovanou učitelkou s krátkou praxí. Anglickému jazyku vyučují v obou čtvrtých třídách třídní učitelky s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro první stupeň základní školy, které si kompetence pro předmět doplňují v různých jazykových kurzech. Od pátého do devátého ročníku vyučuje angličtinu plně kvalifikovaná zkušená učitelka s příslušnou aprobačí. Také veškerá výuka matematiky, na níž se ve škole podílí sedm učitelů, je vedena plně kvalifikovaně, s patřičnou aprobačí a dostatečnou praxí. V prvním až čtvrtém ročníku učí předmět třídní učitelky, v pátém až devátém dva vyučující s odborností pro matematiku na druhém stupni. Ze čtyř hodin hudební výchovy odučených týdně na druhém stupni je jedna vyučována učitelkou s aprobačí pro jiné předměty, další tři plně kvalifikovaně. Ředitel školy má odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku českého jazyka a dějepisu a dlouholetou pedagogickou praxi a vyučuje tělesnou výchovu chlapců na druhém stupni. Předměty jsou přiděleny s ohledem na aprobovanost i na další kompetence vyučujících. Skladba úvazků je v současných podmínkách optimální.

Méně uspokojivá je z formálního hlediska situace v oblasti výchovného poradenství. Výchovnou poradkyní pro první stupeň je sice učitelka s plnou odbornou a pedagogickou způsobilostí pro výuku na prvním stupni základní školy (ve funkci je tři roky) a výchovným poradcem pro druhý stupeň byl stanoven učitel s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro výuku matematiky a fyziky ve školách prvního cyklu (ve funkci je pět let). Oběma ale dosud chybí kvalifikační studium předepsané pro tuto funkci.

Organizace činností a denního provozu školy je jednoduchá a funkční. Její struktura je zřetelná. Vyplývá z organizačního řádu, řádu školy, přidělení funkcí a tzv. pracovních náplní. V potřebné míře definuje povinnosti a pravomoci jednotlivých pracovníků. Každoročně je aktualizována v přípravných poradách, pružně reaguje na případné změny podmínek v průběhu roku. Vedení školy tvoří kromě ředitele jeho zástupkyně. Některé kompetence jsou

mezi oběma členy vedení delimitovány. Ustanoveny jsou funkce vedoucí vychovatelky školní družiny, výchovných poradců, metodičky prevence, třídnictví a funkce ekonomky školy. Na řízení provozních zaměstnankyň se podílí školník. Plnění hlavních úkolů školy a každodenní provoz této organizace velmi dobře umožňuje.

Také přenos informací uvnitř školy probíhá bez problémů. Zásadní informace jsou zveřejňovány na provozních poradách a na nástěnkách ve sborovnách, aktuální informace v denním osobním jednání se zaměstnanci, kteří mají prakticky kdykoliv možnost přístupu k vedení školy. Hlavním poradním orgánem ředitele školy je pedagogická rada, která pravidelně zasedá pětkrát ročně. Podle záznamů z jednání slouží především k zajištění organizace činností, plánování a zveřejňování úkolů, schvalování dokumentů, projednávání prospěchu a chování žáků, diskutování pedagogických problémů, přenosu poznatků z akcí dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále jen DVPP) a obousměrnému přenosu nejrůznějších informací.

Zřízeno je metodické sdružení, jehož členy jsou všichni pedagogičtí pracovníci. V práci tohoto orgánu jsou rezervy. Vlastní metodické semináře sdružení v podstatě nepořádá, hlavním nástrojem školy na poli metodické osvěty je v různé míře realizovaná účast vyučujících na akcích DVPP. Vzdělávacích akcí se zúčastňují pedagogičtí pracovníci na doporučení ředitele. Příležitostně se některé akce DVPP konaly pro větší počet posluchačů přímo ve škole. Pozitivem je organizování vzájemných náslechlů několika vyučujících v hodinách. Prostředky na DVPP jsou vzhledem k potřebám školy a vzhledem k dostupné nabídce čerpány účelně. Výběr kurzů je však omezen malou možností vzájemné zastupitelnosti pracovníků. Výrazně se investuje do školení počítačové gramotnosti, přínosem pro školu je např. také účast učitelek angličtiny v jazykových kurzech.

Začínající učitelé ve škole nejsou, nekvalifikovaná učitelka českého jazyka dálkově studuje na pedagogické fakultě. Metodická pomoc věnovaná této učitelce s krátkou praxí je bez možnosti využít činnosti předmětové komise málo systematická a převážně je ponechána na ústní domluvě a vzájemné vstřícnosti jednotlivých vyučujících.

Vedení pedagogických pracovníků k modernizaci forem a metod výuky se opírá zejména o výstupy z hospitační činnosti, kterou provádí ředitel a zástupkyně s potřebnou frekvencí. Na základě získaných poznatků se učitelům při rozboru dostává následného hodnocení. K ovlivňování jejich práce slouží také výsledky komerčních evaluačních nástrojů a analýza vlastních prověrek. Souhrnné informace z hospitační činnosti se také příležitostně objevují na programu pedagogické rady. Využíván je systém mimotarifních složek platů. Vzhledem k inspekčním zjištěním je tento postup u vyučujících většiny sledovaných předmětů převážně účinný. Ředitel si také uvědomuje blížící se potřebu doplnění sboru, naplánoval konkrétní opatření a ve spolupráci se zřizovatelem připravuje podmínky pro případné získání nových učitelů.

Personální podmínky vzdělávání jsou celkově hodnoceny stupněm velmi dobrý.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Ředitelství školy a třídy pátého až devátého ročníku sídlí ve starší, dobře udržované a průběžně rekonstruované budově v centru města. Část budovy je poskytnuta místnímu gymnáziu. Chodby a schodiště jsou dostatečně prostorné, v části používané základní školou i podnětně vyzdobené nástěnkami a žákovskými pracemi. Pravidelně udržované jsou zde také všechny učebny. Jejich výzdoba je ale spíše strohá. Zřízeny jsou tři odborné pracovny – pracovna fyziky a chemie, výtvarné výchovy a počítačová pracovna. Dále je zde školní dílna, cvičná kuchyňka a posilovna. Malá tělocvična v hlavní budově se v současné době nepoužívá.

Pro výuku tělesné výchovy škola využívá vynikající zázemí sousední základní školy. K dispozici jsou tak dvě tělocvičny standardních rozměrů, menší bazén a sportovní areál se dvěma víceúčelovými hřišti s umělým povrchem, doskočištěm a běžeckou dráhou. Výuce ostatních předmětů na druhém stupni slouží běžné kmenové učebny poskytující jen průměrné estetické prostředí. Učebna hudební výchovy není pro předmět dostatečně přizpůsobena. Je zde sice klavír, zvuková technika i video, ale klasické uspořádání lavic a značně omezený prostor prakticky neumožňují zařazovat taneční a rytmicky pohybové činnosti. Chybí zde také výzdoba, která by učivo předmětu vhodně aktualizovala. Žádná učebna také není speciálně zařízena ani vyzdobena materiály pro výuku angličtiny. Pouze v jedné z užívaných tříd je bohatší nástěnná výzdoba zaměřená k podpoře českého jazyka a literatury, v další pak k podpoře matematiky. Třídy prvního až čtvrtého ročníku, místnosti školní družiny a keramická dílna jsou dislokovány na nedalekém odloučeném pracovišti. Také tato budova je náležitě udržována. Společné prostory i učebny jsou zde pěkně upraveny a působí velmi příznivým estetickým dojmem. Ve třídách je dostatek prostoru pro relaxaci na koberecích i pro výuku mimo lavice. Výzdoba tříd směřuje k aktualizaci učiva českého jazyka, matematiky a s výjimkou angličtiny i dalších předmětů. Nedostatkem je, že okna nejsou opatřena závěsy ani žaluziemi, a učebny tak nelze zatemnit ani ochránit před nadměrným slunečním světlem.

Náležitá péče je věnována obnově žákovského nábytku v obou budovách. Nábytek je většinou nový nebo renovovaný a podle potřeby lze přestavovat jeho velikost.

Velmi omezené jsou prostorové podmínky pro výchovné poradenství a pro provoz školní knihovny. Knihy jsou uloženy v jedné z učeben. Knižní fond je málo využíván a pro nedostatek finančních prostředků se prakticky nedoplňuje. Pro činnost výchovných poradců není zřízen samostatný kabinet. Rozhovory se žáky, rodiči a další veřejností jsou vedeny ve třídách nebo sborovnách.

Vybavení audiovizuální technikou je na velmi dobré úrovni. Ve škole je dostatek zpětných projektorů, televizorů i videí. Vyučující českého jazyka, angličtiny i hudební výchovy mají k dispozici přenosnou zvukovou techniku. K přípravě různých textů pro žáky slouží vyučujícím dvě výkonné kopírky. V počítačové pracovně je patnáct počítačů s přístupem na Internet. Součástí jejich programového vybavení je systém výukových programů Terasoft. Jejich využití při výuce sledovaných předmětů nebylo v době inspekce zaznamenáno. V jiných učebnách počítače k dispozici nejsou.

Vybavení školy učebními pomůckami pro podporu sledovaných předmětů je celkově průměrné. Ve sbírkách českého jazyka převažují především textové pomůcky. Doplnění vyžaduje fond jazykových příruček, neboť škola má např. zastaralé výtisky Stručné mluvnice české. Audiokazet a CD je pouze minimální množství. Značné množství pomocného materiálu si vytvářejí vyučující svépomocí nebo si do hodin přinášejí vlastní odbornou či uměleckou literaturu. Také výuka anglického jazyka se opírá především o vhodné textové pomůcky. K dispozici je ale také dostatek nahrávek projevů rodilých mluvčích, anglických písní apod. Slovníky, gramatické přehledy, přehledy konverzačních témat a další demonstrační materiál musí učitelky přenášet do učeben ze sborovny. Různé kartičky, obrázky a drobné pomůcky si zhotovují samy. V matematických sbírkách převažují starší pomůcky z někdejších centrálních dodávek. V dostatečné míře jsou zde zastoupeny modely těles, číselné osy, fólie do zpětného projektoru, karty s příklady, nástěnné obrazy, sbírky úloh a pod. Kalkulátory, které škola využívá, jsou určeny pouze pro základní početní operace, bez možnosti výpočtu goniometrických funkcí. Výběr pomůcek hudební výchovy na druhém stupni je omezený. Hudebních nahrávek je sice dostatek a k dispozici jsou i alternativní zpěvníky a různý obrazový materiál, Orffovských a jiných jednoduchých nástrojů pro žákovské instrumentální a rytmické činnosti je však celkově málo. Velmi dobré je materiální

zázemí pro péči o žáky se specifickými poruchami učení. K dispozici jsou např. rozmanité textové pomůcky, čtenářské tabulky i výukové programy aj.

Škola v potřebné míře zajišťuje žákům vybavení kvalitními učebnicemi a učebními texty. Jejich fond se pravidelně doplňuje, prostředky jsou čerpány účelně. Na nákup některých pracovních sešitů pro výuku cizích jazyků přispívají rodiče.

Ředitel na základě kontrolní činnosti získává a vyhodnocuje informace o materiálních potřebách školy. S přihlédnutím k požadavkům vyučujících pak stanoví priority a plánuje nákup materiálního vybavení. Přestože se daří získávat i mimorozpočtové zdroje, jsou finanční možnosti školy vzhledem k potřebám obnovy materiálního zázemí omezené. Veřejnosti a jiným subjektům je školou pronajímána nepoužívaná tělocvična.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání jsou celkově hodnoceny stupněm průměrný.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací program

Škola vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 včetně Úprav a doplňků čj. 25 018/98-22. Jako povinný cizí jazyk je vyučována angličtina a němčina. Volitelnými předměty jsou v sedmém ročníku informatika a estetická výchova, v osmém informatika a praktika z přírodopisu, v devátém ročníku informatika a domácnost. V rámci disponibilních hodin je v sedmém ročníku zavedena estetická výchova, v osmém ročníku navýšena hodinová dotace výtvarné výchovy a v devátém ročníku dotace českého jazyka. Nepovinné předměty zavedeny nejsou, náboženství se nevyučuje. Realizovaná výuka se v tomto školním roce ve všech třídách shoduje s učebním plánem deklarovaného vzdělávacího programu. Pamatováno je rovněž na dodržování minimálních hodinových dotací jednotlivých předmětů v horizontu docházky žáka na druhý stupeň. Úprava učebního plánu odpovídá podmínkám školy. Pořádány jsou lyžařské výcvikové zájezdy, výuka plavání je umožněna všem žákům. Pro žáky nově utvořené kolektivy v šestém ročníku jsou pořádány tzv. GO kurzy, kde se děti učí toleranci, sebeovládání a komunikaci a vzájemně se poznávají. Žákům druhého až čtvrtého ročníku, u nichž byla diagnostikována specifická porucha učení, škola poskytuje ambulantní nápravu. V době inspekce vykazovala škola celkem 11 integrovaných žáků, jimž pedagogové věnovali při výuce individuální péči. Individuální vzdělávací programy pro žáky se specifickými poruchami učení zpracovávají třídní učitelé a vyučující příslušných předmětů. Metodickou pomoc při tom poskytuje učitelkám na prvním stupni výchovná poradkyně; na druhém stupni je v tomto směru činnost výchovného poradce nevýrazná. Pro školní rok 2004/2005 nebyly tyto programy vzhledem k termínu inspekce ještě k dispozici.

Učební osnovy základní školy nebyly v několika dílčích případech zcela respektovány. Ve školním roce 2003/2004 nebyly dodrženy schválené učební osnovy vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 včetně Úprav a doplňků čj. 25 018/98-22 tím, že v českém jazyce bylo vyučováno nad rámec učebních osnov:

- ve třídě IV. ve 2. školním týdnu bylo probráno učivo slova jednoznačná, ve 28. školním týdnu způsob oznamovací, rozkazovací a podmiňovací, ve 29. školním týdnu způsob rozkazovací;
- ve třídě V. ve 32. školním týdnu bylo probráno učivo skloňování číslovek, ve 36. školním týdnu větné členy rozvíjející – přívlastek, ve 37. školním týdnu větné členy rozvíjející - předmět, příslovecné určení.

Záznamy v třídních knihách ze školního roku 2003/2004 a 2004/2005 až na výjimky, zachycují průkazně průběh vzdělávání. O plnění osnov někdy patřičně nevypovídají příliš obecné zápisy nebo záznamy kopírující názvy textů z učebnice (např. Shrnutí učiva a opakování, Doplňovací cvičení, Pisanka 2, Opakování písní, Beseda apod.). Kontrola plnění učebních osnov se provádí při pravidelných kontrolách třídních knih, při hospitacích, popř. na poradách. Vzhledem k inspekčním zjištěním není v některých dílčích případech zcela účinná.

Úprava rozvrhu hodin v základní škole respektuje požadavky školských předpisů. Vyučování začíná v 8:05, vyučovací hodiny trvají 45 minut. Po druhé vyučovací hodině je přestávka v trvání 20 minut, ostatní dopolední přestávky jsou desetiminutové. Polední přestávka mezi pátou a šestou vyučovací hodinou trvá předepsaných 60 minut. Přestávky mezi odpoledními hodinami jsou zkráceny na délku pěti minut, k této úpravě však má škola udělenou výjimku. Dodrženy jsou také maximální povolené počty hodin v jednom dni a v jednom sledu. Výhodná možnost využívat bazénu a kvalitních sportovišť sousední školy přináší ale také negativní důsledky při vzájemné koordinaci rozvrhů hodin. Nevhodně je tak vyučováno tělesné výchově v prvním až čtvrtém ročníku ve dvouhodinových blocích. Méně vhodné je také např. zařazení matematiky sedmé třídy v úterý na pátou vyučovací hodinu. Jinak je rozvrh upraven se snahou o dodržení obecných pedagogických a psychohygienických zásad. Organizaci výchovně-vzdělávací činnosti upravuje také Řád školy, který svým obsahem odpovídá příslušným školským předpisům. Obsahuje mj. řadu různých pokynů a doporučení pro chování a jednání žáků, nikoliv však jejich práva. Otázky výchovného poradenství jsou s ohledem na věk, zkušenosti a znalosti žáků začleněny do výuky jednotlivých předmětů ve všech třídách. Výchovná poradkyně pro první stupeň se zaměřuje na koordinaci vyšetření žáků se specifickými poruchami učení a chování či se zdravotními problémy, na metodickou a informační činnost pro učitele a zákonné zástupce dětí. Výchovný poradce pro druhý stupeň zajišťuje žákům a jejich rodičům informace a poradenský servis k volbě povolání. S problematikou profesionální orientace se děti seznamují i prostřednictvím nástěnky. Spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou je velmi dobrá, úroveň spolupráce s rodiči je převážně dobrá.

Škola věnuje patřičnou pozornost také prevenci sociálně-patologických jevů. Má dobře zpracován dokument *Minimální preventivní program*, jehož obsah v podstatě prolíná všemi předměty, je zaměřen na žáky, vyučující i rodiče. Umožňuje aktivně ovlivňovat chování a jednání dětí ve škole a částečně i při jejich mimoškolní činnosti. Škola pořádá pro žáky besedy a mimoškolní kulturní a sportovní akce. Uplatňovaný systém prevence sociálně-patologických jevů je funkční. Ředitel a jeho zástupkyně, metodik prevence, oba výchovní poradci a třídní učitelé sledují chování a jednání žáků, jejich docházku a případné přestupky operativně řeší s rodiči a dalšími partnery školy. Přijímaná opatření pozitivně přispívají ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Přenos informací vůči žákům a rodičům je v potřebné míře zajištěn. Vždy na začátku školního roku je rodičům předáván informační leták. K jejich průběžnému informování slouží žakovské knížky, nástěnky ve vstupních prostorách, vývěsní skříňka. Využívány jsou webové stránky města a příležitostné příspěvky v regionálním tisku. Rada školy ani rodičovské sdružení nejsou ustanoveny. K dění ve škole se mohou žáci vyjadřovat prostřednictvím svých zástupců ve školním parlamentu nebo pomocí schránky důvěry. Na veřejnosti se škola prezentuje účastí na městských akcích, při vánočních trzích, kulturními akcemi v domově důchodců apod. Výrazných úspěchů dosahují žáci zejména v plavání a dalších sportovních soutěžích, zaznamenán byl úspěch v krajském kole českého jazyka a ve výtvarné soutěži.

Průběh a výsledky vzdělávání

Český jazyk

Bylo hospitováno v deseti hodinách. Výukové cíle byly většinou zaměřeny na opakování učební látky, byly zvoleny přiměřeně k věku, ke zkušenostem a znalostem žáků. Občas vyučující zaměňovaly učební témata za cíle výuky. Učitelky si zpracovaly časové tematické plány, které se převážně opírají o strukturu a obsah používaných učebnic a mají většinou formální charakter. Některé tyto dokumenty nejsou zcela v souladu s Úpravami a doplňky vzdělávacího programu Základní škola. Např. v plánu pro VIII. třídu je uváděno učivo o slovesných třídách a slovesných vzorech, které není obsahem učiva českého jazyka v základní škole.

Bezprostřední příprava vyučujících byla zodpovědná. Hodiny byly velmi dobře zabezpečeny hlavně po stránce obsahové a zajištěním potřebných textových materiálů. V plánování stavby hodin celkově chybělo zaměření na kvalitní vstupní i na cílenou průběžnou motivaci, na využívání dostupné didaktické techniky a zařazování relaxačních prvků.

Hospitované hodiny vedlo osm vyučujících. Jedna z nich neměla příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilost. Tento nedostatek však neměl podstatný vliv na kvalitu vyučovacího procesu. Učební látka byla prezentována správně z hlediska věcného i odborného. Dlouholetá pedagogická praxe u většiny učitelek a jejich kvalifikovanost pozitivně ovlivnily výběr metod a forem.

Materiální podpora výuky měla celkově dobrou úroveň. V průběhu vyučování byly účelně využity rozmanité textové a obrazové pomůcky, odborné publikace. K zefektivnění vyučování byla pouze v jednom případě začleněna didaktická technika.

Vyučovací proces probíhal v lavicích i mimo ně. Z hlediska organizace a použitých metod celkově převažoval činnostní způsob výuky, žáci byli vedeni ke spolupráci i samostatnosti. Většina hodin na prvním stupni byla založena na řadě pestrých žákovských prací. Pozitivní úlohu splnily také drobné didaktické hry. Při výuce na druhém stupni byla ve třech třídách zařazena skupinová práce nebo činnosti ve dvojicích, ve dvou případech ale s nižší efektivitou. Další sledované hodiny byly málo dynamické, vyznačovaly se především frontálním opakováním a procvičováním učiva, společnou četbou ukázek různých literárních žánrů a pod. Učující dbaly na názornost a zpětnou vazbu, nezapomínaly na individuální přístup k žákům. Děti prokázaly, že umějí aplikovat získané poznatky a orientovat se v uměleckém textu, zvláště v nižších ročnících měly zájem o učivo a jejich aktivita byla vysoká. V oblasti čtenářských dovedností se však u mnohých žáků projevovaly nedostatky. Z hlediska psychohygienických podmínek bylo pozitivem dodržování přiměřeného pracovního tempa; přesto byly zaznamenány i dílčí nedostatky – v polovině hospitovaných vyučovacích jednotek nebyly zařazeny relaxační prvky.

Úvodní motivace byla málo nápaditá, učitelky seznámily žáky s výukovými cíli či tématy učební látky, v menší míře bylo využito rozhovoru a obrázků. Také v oblasti cílené průběžné motivace byly celkově rezervy. Vyšší úroveň motivace žáků k učení byla patrná při zařazení zajímavých činností, též při plnění úkolů určených k následné klasifikaci se děti snažily velmi dobře pracovat a dosáhnout pozitivních výsledků. K rozvoji zájmu žáků o učivo byly vhodně využity i mezipředmětové vztahy a ojediněle regionální prvky.

V hodinách panovala pozitivní atmosféra nasvědčující velmi dobrým vztahům mezi žáky a učitelkami; děti se na vyučující obracely s důvěrou. Při skupinových činnostech nebo při práci ve dvojicích žáci dokázali spolupracovat a být k sobě tolerantní. Vyjadřování učitelek bylo jasné a srozumitelné, přiměřené věku a schopnostem dětí. Ve většině hodin byla

věnována patřičná pozornost cílenému rozvoji komunikativních dovedností žáků, v ostatních případech děti hovořily převážně stručně nebo odpovídaly jedním slovem.

Žáci byli hodnoceni objektivně, učitelky využívaly slovní pochvaly, známky, obrázky, otisky razítek a pod. Na sebehodnocení či hodnocení výkonů svých spolužáků se děti podílely v menší míře. Žákovské písemné projevy jsou průběžně kontrolovány, jejich úprava je celkově na průměrné úrovni. V závěru hodin bylo občas zapomínáno na kvalitní celkové zhodnocení práce.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce jsou hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Anglický jazyk

Hospitováno bylo u všech vyučujících předmětu, a to celkem v pěti hodinách. Na zhlédnuté hodiny byly učitelky pečlivě připraveny. Při prezentaci učiva vycházely z kvalitně zpracovaných tematických plánů, které respektují osnovy i věkové zvláštnosti žáků jednotlivých ročníků a zohledňují obsah používaných učebnic. Vzdělávací cíle navazovaly na dosavadní znalosti žáků.

Ve všech případech byla výuka vedena odborně a věcně správně. Vyučující také prokázaly náležitou schopnost aplikovat v hodinách pestrou škálu zajímavých a účinných metod a forem práce.

Materiální podpora výuky měla celkově dobrou úroveň. Ve všech hodinách byly organicky využity zvukové nahrávky s projevy rodilých mluvčích či s hudebním doprovodem, učební texty i pracovní sešity. Příležitostně pracovali žáci s kopírovanými listy, obrázky, kartičkami nebo drobnými předměty. V učebnách však prakticky chyběly nástěnné přehledy učiva, mapy, vyobrazení reálií, publikace, časopisy a další alternativní zdroje informací. Nebylo zde také možno uplatnit práci žáků s výukovými programy.

Výraznou předností zhlédnuté výuky byla jasná strukturovanost probíraného učiva a dostatek prostoru pro jeho účinné procvičení. Učitelky zkušeně organizovaly práci žáků, kteří se poznatků a kompetencí zmocňovali převážně na základě vlastních aktivních činností. Vždy alespoň v části hodiny měli všichni žáci možnost tvořit věty, klást otázky a reagovat na ně. Zvolené formy práce je vedly k rozvoji myšlení ve studovaném jazyce, bez zbytečného memorování a bez nadměrného používání překladu. V některých případech chyběla vyšší míra diferenciací úkolů vzhledem k rozdílným schopnostem žáků a výuka ve třídě tak probíhala v podstatě jednotně. Z hlediska psychické hygieny nebyly ve zhlédnuté výuce shledány zřetelné nedostatky. Zejména mladší žáci měli příležitost včasné relaxace, únavě žáků předcházely učitelky také častou změnou činností, odlehčením, zařazením práce v kroužku, na relaxačním koberci, zpěvem písní a podobně.

Využitím zajímavých metod dosáhly učitelky účinné a trvalé motivace dětí, které tak po převážnou část vyučovacího času soustředěně pracovaly a aktivně se zapojovaly do nabízených činností. Prostoje prakticky nevznikaly. Oprava chyb probíhala věcně a ve spolupráci s žáky, korekce výslovnosti byla prováděna taktně a jen v nezbytné míře.

Atmosféra ve třídách byla pracovní, příjemná a pozitivní. Žáci jednali a vystupovali kultivovaně, komunikace mezi nimi a učitelkami nasvědčovala dobrým vzájemným vztahům. Žáci měli dostatek prostoru k vyjádření vlastních postřehů, pocitů či přání, ale příliš jej nevyužívali. Návuk komunikačních dovedností se v souladu se specifickým zaměřením předmětu soustředil hlavně na rozvoj vyjadřování myšlenek v angličtině.

V hodinách byli žáci hodnoceni převážně jen slovně. V žákovských knížkách měli vzhledem k termínu inspekce jen minimum známek. Pozorované hodnocení však bylo vždy přívětivé, povzbuzující a žáci mu rozuměli. Učitelky spíše oceňovaly jejich snahu a pokrok.

Průběh a výsledky vzdělávání v anglickém jazyce jsou hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Matematika

Sledováno bylo celkem devět vyučovacích hodin. Vzhledem k termínu inspekční činnosti bylo obsahem výuky ve třídách druhého až devátého ročníku především opakování učiva probraného v předchozích letech. Program hodin byl řádně připraven. Učitelé mají zpracovány funkční časové tematické plány, které jsou v souladu s obsahem osnov zvoleného vzdělávacího programu a z nichž při přípravě vycházejí. Pracují se snahou dodržovat určené časové dotace a termíny vymezené pro expozici plánovaných tematických celků. Stanovené výukové cíle vždy odpovídaly věku a možnostem žáků. V šesté až osmé třídě je jedna hodina týdně dělena na skupiny.

Sledované učivo bylo žákům předkládáno vždy věcně a odborně správně. Kvalifikace a pedagogická zkušenost vyučujících příznivě ovlivnila organizaci činností a volbu vyučovacích metod, a to zejména na prvním stupni.

Výuka předmětu na prvním stupni byla z materiálního hlediska velmi dobře zajištěna. Učitelky vhodným způsobem využívaly množství didaktických pomůcek z fondu školy a různý podnětný obrazový materiál. Některé pomůcky si přitom samy zhotovují. Na druhém stupni měla materiální podpora výuky jen průměrnou úroveň. Až na jednu výjimku zde chyběly nástěnné přehledy učiva, využívaly byly hlavně tradiční pomůcky - tj. křída, tabule a učebnice. V jednom případě byly použity jednoduché kalkulátory. Zpětný projektor nebyl ve sledovaných hodinách využit. Zpestření výuky využíváním učebny výpočetní techniky a výukových programů není systematicky zavedeno.

Na prvním stupni byla skladba většiny hodin velmi rozmanitá s pravidelným střídáním frontální, skupinové a samostatné práce. Předávání poznatků bylo podpořeno množstvím názorného materiálu. K udržení zájmu a pozornosti žáků vyučující využívaly všech prostorů třídy, práce v lavicích se střídala s činnostmi na koberečích či v dalších prostorech. V případě potřeby byly u mladších žáků zařazeny tělovýchovné chvílky. Na druhém stupni byl uplatňován převážně frontální způsob výuky s vysokou mírou adresné aktivizace a individuální kontroly žáků. Učivo zde bylo přehledně zopakováno, poměrně intenzivně procvičeno a upevněno. Z hlediska časového sledu byly činnosti velmi dobře rozvrženy. V závěru bylo pamatováno na shrnutí a zopakování probrané látky.

Pro podchycení zájmu žáků začínaly hodiny úvodním opakováním a navazováním na předchozí výuku. Systém průběžné motivace byl založen hlavně na pochvale a povzbuzování a ve většině hospitovaných hodin byl dostatečně účinný. Písemné záznamy žáků v sešitech jsou vyučujícími pravidelně kontrolovány.

Atmosféra v průběhu hodin byla přátelská, nekonfliktní. Žáci respektují vyučující, učitelé se snaží vytvářet pozitivní klima výuky. V hodinách byla i vzhledem k charakteru probírané látky rozvíjena široká komunikace mezi žáky a učiteli.

Četnosti i stupně klasifikace odpovídají začátku školního roku.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice jsou hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Hudební výchova na druhém stupni

Hospitováno bylo v hodinách hudební výchovy v sedmém, osmém a devátém ročníku. Vyučovací jednotky byly především po obsahové stránce řádně připraveny. Vytčené vzdělávací cíle odpovídaly požadavkům příslušných učebních osnov i aktuálním znalostem a dovednostem žáků. Pamatováno bylo také na využití řady regionálních prvků a uplatnění mezipředmětových vztahů. Historizující a teoretické učivo bylo zařazeno v potřebné a přiměřené míře. Větší část programu všech zhlédnutých hodin však tvořily pouze zpěvní a poslechové činnosti žáků.

Realizaci zvolených metod příznivě ovlivnily značné vokální i instrumentální kompetence vyučující, její odborná způsobilost a delší pedagogická praxe. Výběr metod a forem práce však byl vzhledem k požadavkům předmětu a obsahu osnov poměrně úzký.

Ve všech hodinách byla účelně využita zvuková a televizní technika, při zpěvu doprovázela učitelka žáky hrou na klavír. Pro interpretaci písní měli žáci k dispozici učebnice, alternativní zpěvníky a kopírované texty. Orffovské rytmické nástroje, zobcové flétny ani jiné jednoduché melodické nástroje při hodinách nepoužívali.

Organizace všech hodin měla jednoduchou stavbu a obdobný průběh. Po úvodní motivaci se žáci formou výkladu či řízeného rozhovoru seznamovali s historizujícím nebo teoretickým učivem, jehož expozice byla ilustrována zvukovými ukázkami a promítáním videonahrávek. V další části hodiny se žáci po rozezpívání a dechových a uvolňovacích cvičeních věnovali zpěvu známých písní, popřípadě jejich nácviku. Zpěv probíhal vždy unisono a až na výjimky sborově. Nácvik nové melodie se děl v podstatě pouze sluchovou nápodobou. Rytmické a rytmicky pohybové činnosti chyběly. Jen v jednom případě byla zařazena krátká rytmizace hrou na tělo. Psychohygienické podmínky ve třídě byly na průměrné úrovni.

Motivace žáků k práci byla převážně účinná. Žáci byli pozorní a aktivní. Se zájmem sledovali výklad, zapojovali se do řízeného rozhovoru, vnímavě naslouchali reprodukováným skladbám. Společného zpěvu se účastnili s nadšením a prožívali pocity radosti.

Vztahy mezi žáky a učitelkou byly zřetelně pozitivní. Kázeňské problémy se prakticky nevyskytly. Atmosféra v hodinách byla velmi příjemná. V krátkých pasážích měli žáci možnost zúčastnit se diskuse.

Během hodin učitelka žáky podle potřeby povzbuzovala a chválila, vždy respektovala jejich individuální schopnosti. V žákovských knížkách známky vzhledem k teprve začínajícímu školnímu roku zatím většinou chybějí. Klasifikace v loňském školním roce byla celkově pozitivní a odpovídá poslání předmětu.

Průběh a výsledky vzdělávání v hudební výchově na druhém stupni jsou hodnoceny stupněm dobrý.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola již několik let pravidelně využívá sady komerčních testů od různých firem. Výsledky posledního testování devátých tříd ukazují, že znalosti žáků byly vzhledem k testovaným školám v předmětu český jazyk průměrné a v matematice mírně podprůměrné. S výsledky testů se seznamují jednotliví vyučující. Na základě získaných poznatků plánují následné procvičování či upevňování látky v další výuce.

Učitelé ověřují výsledky vzdělávání také vyhodnocením čtvrtletních kontrolních a souhrnných prací. Práce žáků se pečlivě analyzují. Zařazováním opakování a docvičení nedostatečně zvládnutého učiva se snaží případné nedostatky ve vzdělání žáků odstraňovat.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Celkově byly průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech hodnoceny stupněm velmi dobrý.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Zřizovací listina*, vydaná městem Hořovice dne 12. června 2001s účinností od 1. července 2001, číslo jednací neuvedeno
2. *Rozhodnutí Školského úřadu Beroun o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 23. listopadu 1999*, čj. 143/99
3. *Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3 - 01* podle stavu k 30. září 2003
4. *Organizační řád, 2. základní škola, Jiráskova 617, 268 01 Hořovice*, s platností od 1. srpna 2001, číslo jednací neuvedeno
5. Personální dokumentace zaměstnanců školy s doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání
6. *Seznam pedagogických pracovníků 2. ZŠ Hořovice, Jiráskova 617* (pro školní rok 2004/2005), datum a číslo jednací neuvedeny
7. *Přidělení předmětů – 5. – 9. ročník, Školní rok 2004/2005*, datum a číslo jednací neuvedeny
8. *Rozvrh vyučujících ve třídách, Školní rok 2004/2005*
9. *Rozvrh tříd, Školní rok 2004/2005*
10. *Časový přehled vyučování* (délka přestávek), datum a číslo jednací neuvedeny
11. Výjimka k úpravě délky přestávek ze dne 2. dubna 1998, čj. MŠMT 16 981/98-22
12. Třídní knihy všech tříd za školní roky 2000/2001 až 2004/2005
13. Třídní výkazy všech tříd ve školním roce 2004/2005
14. Katalogové listy všech žáků školy ve školním roce 2004/2005
15. *Řád školy*, vydaný ředitelem školy s platností od 1. září 2004, datum a číslo jednací neuvedeny
16. *Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků* ve školním roce 2004/2005
17. *Přehled akcí DVPP* ve školním roce 2003/2004
18. *Plán činnosti metodického sdružení* ve školním roce 2004/2005
19. Záznamy z jednání pedagogické rady ze školních roků 2003/2004 a 2004/2005
20. *Plán hospitací* pro školní rok 2004/2005
21. Hospitační záznamy ředitele školy a zástupkyně ředitele
22. Časové tematické plány učiva českého jazyka, anglického jazyka, matematiky a hudební výchovy
23. Vzorky žákovských knížek žáků 2. Základní školy Jiráskova 617, Hořovice
24. *Plán výchovného poradenství pro školní rok 2004/2005*, datum a číslo jednací neuvedeny
25. *Plán výchovného poradce 1. stupeň*, datum a číslo jednací neuvedeny
26. *Minimální preventivní program*, datum a číslo jednací neuvedeny
27. *Náprava SPU školní rok 2004/2005*, datum a číslo jednací neuvedeny
28. *SPU školní rok 2004/2005*, datum a číslo jednací neuvedeny
29. *Literatura a uč. pomůcky na SPU*, bez uvedení data a čísla jednacího
30. Inventáře sbírek českého jazyka, anglického jazyka, matematiky a hudební výchovy
31. Výroční zpráva za školní rok 2003/2004, vydaná dne 16. září 2004
32. Inspekční zpráva ze dne 13. prosince 1999, čj. ČŠI 024 401/99-5004

ZÁVĚR

Z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti vyučujících jsou ve škole personální podmínky pro výuku sledovaných předmětů příznivé a převážná část hodin je vyučována kvalifikovaně. Přidělení předmětů jednotlivým vyučujícím je optimální a odpovídá jejich zaměření, popř. dalším získaným kompetencím. Výchovným poradcům chybí předepsané kvalifikační studium. Vedení školy ale vytváří podmínky pro profesní růst pedagogů a plánuje opatření pro nezbytné doplnění sboru v nejbližších letech. Organizace chodu školy je funkční a umožňuje denní provoz jejích součástí. Kontrolní a hospitační činnost účinně napomáhá vedení pracovníků, pomoc metodického orgánu je v tomto směru málo systematická.

Obě budovy jsou pravidelně udržovány a podle potřeby opravovány. Třídy na prvním stupni působí velmi příznivým estetickým dojmem, prostředí v učebnách druhého stupně je celkově méně podnětné. Dostupná didaktická technika je často využívána při výuce cizích jazyků a hudební výchovy, v hodinách ostatních předmětů většinou chybí. Soustředění počítačů do jedné pracovny omezuje možnost využití výukových programů v běžných hodinách. Žákovský nábytek je většinou nový. Učebnice se v dostatečné míře obměňují. Učební pomůcky jsou ale z větší části zastaralé a vyžadují doplnění. Materiální zázemí pro výuku vybraných předmětů má tak jen průměrnou úroveň.

V posouzení sledované výuky převládá velmi dobré hodnocení. Zejména na prvním stupni měla výuka převážně činnostní charakter. Na druhém stupni se častěji objevily frontální postupy, při nichž však měli žáci většinou dostatek příležitosti k procvičení a osvojení učiva. Ve zhlédnutých hodinách panovala příjemná a pracovní atmosféra. Také v oblasti výchovného poradenství převažují pozitiva.

Ve srovnání s výsledky poslední orientační inspekce z roku 1999 si škola udržuje celkově velmi dobré hodnocení kvality vzdělávání. Zlepšila se úroveň organizace a dalších aspektů personálních podmínek. I nadále škola pamatuje na rozvoj péče o integrované žáky, zejména na prvním stupni.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Petr Jiroš	P. Jiroš v.r.
Člen týmu	Mgr. Miroslava Březinová	M. Březinová v.r.
Člen týmu	Mgr. Jaroslav Černý	J. Černý v.r.

V Berouně dne 29. září 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 11. října 2004

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Miloš Koželuh	M. Koželuh v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do čtrnácti dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Politických vězňů 20, 266 01 Beroun. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-10-26	b2-1086/04-5080
Zřizovatel	2004-10-26	b2-1087/04-5080

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány.